

Ауыл шаруашылығы саласындағы салалық біліктілік шеңберін бекіту туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2013 жылғы 08 мамырдағы № 20/217 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2013 жылы 10 маусымда № 8503 тіркелді. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2015 жылғы 27 сәуірдегі № 8-2/372 бұйрығымен

Ескерту. Бұйрықтың күші жойылды - ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің 27.04.2015 № 8-2/372 бұйрығымен.

Қазақстан Республикасының Еңбек кодексі 138-4-бабының 3-тармағына с ә й к е с , **Б Ұ Й Ы Р А М Ы Н :**

1. Қоса ұсынылған ауыл шаруашылығы саласындағы салалық біліктілік шеңбері бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің Әлеуметтік саясат басқармасы (С.С. Лепешко) осы бұйрықты заңнама түрінде бекітілген тәртіппен Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуден өткізіп, кейін ресми түрінде жариялауды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы вице-министрі М.Е. Толыбаевқа жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғаш рет ресми жарияланған күнінен кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Министр *А. Мамытбеков*
Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы
А у ы л ш а р у а ш ы л ы ғ ы
м и н и с т р і н і ң
2 0 1 3 ж ы л ғ ы 8 м а м ы р д а ғ ы
№ 2 0 / 2 1 7 б ұ й р ы ғ ы м е н
бекітілген

Ауыл шаруашылығы саласындағы салалық біліктілік шеңбері

1. Жалпы ережелер

1. Ауыл шаруашылығы саласындағы Салалық біліктілік шеңбері (бұдан әрі – СБШ) сегіз біліктілік деңгейінен тұрады. Бұл Ұлттық біліктілік шеңберіне және «

Білім туралы» Қазақстан Республикасы Заңы мен Қазақстан Республикасы Еңбек Кодексіне айқындалған білім деңгейіне сәйкес келеді.

2. СБШ біліктіліктердің салааралық салыстырмалығын қамтамасыз ете отырып, салалық біліктілік шеңберін, кәсіби стандарттарды (бұдан әрі – КС) әзірлеу үшін бірыңғай шәкілді айқындайды және мамандар біліктілігінің сәйкестігін растау және оны беру жүйесі үшін негіз болып табылады.

3. СБШ нәтижелердің жиынтық сипаттамасы келтіреді, нақтылау КС-да жүзеге асырылады.

4. СБШ пайдаланушылардың әртүрлі топтарына (жұмыс берушілерге, білім беру органдарына, азаматтарға, жұмысшыларға) арналған және:

1) кәсіби және білім беру стандарттарын әзірлеу кезінде қызметкерлер мен оқу бітірушілердің біліктілігіне қойылатын талаптарды бірыңғай көзқараста сипаттауға;

2) қызметкерлер мен кәсіби білім берудің барлық деңгейлеріндегі оқу бітірушілердің біліктілігін бағалау материалдары мен айқындау рәсімін әзірлеуге;

3) нақты біліктілікті алуға, біліктілік деңгейін арттыруға, мансаптық өсуге әкелетін білім берудің әртүрлі траекториясын жоспарлауға мүмкіндік береді.

5. СБШ пайдаланылатын негізгі терминдер мен ұғымдар:

1) салалық біліктілік шеңбері - салада танылатын біліктілік деңгейлерін құрылымдық жағынан сипаттау;

2) кәсіби стандарт - кәсіби қызметтің нақты саласында біліктілік деңгейіне және құзыреттілікке, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайтын стандарт;

3) білім – оқу және жеке тәжірибесі арқылы ақпаратты меңгеру нәтижесі, оқу немесе жұмыс саласына қатысты фактілер, қағидаттар, теория мен практика жиынтығы, біліктіліктің міндетті түрде бағалануға тиіс бөлігі;

4) білік – қызметті жүзеге асыру және міндеттерді шешу мақсатында білімді пайдалану және құзыреттілік таныту қабілеті (логикалық, интуитивтік, шығармашылық және практикалық ойлауды пайдалану);

5) тәжірибе – саналы қызмет, белгілі бір уақыт аралығында меңгерілген және тиімді пайдаланыла алатын білім және білік;

6) құзыреттер – кәсіби қызметінде субъектің сапалары нақтылы мамандыққа қатысты деңгейі есептердің орындауы қамтамасыз ететін қызметтер.

6. СБШ СБШ-ның 1-қосымшаға сәйкес құрылым бойынша ресімделген шеңберлік құрылым болып табылады.

СБШ әрбір біліктілік деңгейі үшін кәсіби қызметтің жалпы сипаттамаларын сипаттаудан тұрады, атап айтқанда:

1) білім (қызметтің ғылыми ауқымы) – бұл көрсеткіш кешенді болып

табылады және білімге қойылатын талаптарды айқындайды, кәсіби қызметтің мынадай ерекшеліктеріне байланысты болады: пайдаланатын ақпараттың ауқымы мен күрделілігі; білімнің инновациялығы;

олардың абстрактілік дәрежесі (теориялық және практикалық білімінің арақатынасы). Оның көріну дәрежесі (біліктіліктің бір деңгейінен басқасына ауысу) көрсеткіштердің құрамдас бөліктерінің бірінің (кез келгенінің), екеуінің де немесе үшеуінің де өзгеруіне байланысты болуы мүмкін.

2) білік пен дағды – біліктілікке қойылатын талаптарды айқындайтын және кәсіби қызметтің мынадай ерекшеліктеріне байланысты көрсеткіш: кәсіби міндеттерді шешу тәсілдерінің көптігі (нұсқаулығы), осы тәсілдерді таңдау немесе әзірлеу қажеттілігі; жұмыс жағдайының белгісіздік және оның дауының беймәлімдігі дәрежесі.

Бұл көрсеткіш кешенді болып табылады. Оның көріну дәрежесі (біліктіліктің бір деңгейінен басқасына ауысу) көрсеткіштердің құрамдас бөліктерінің бірінің (кез келгенінің) немесе екеуінің де өзгеруіне байланысты болуы мүмкін.

3) жеке және кәсіби құзыреттер – бұл көрсеткіш қызметкердің жалпы құзыреттілігін айқындайды және үш негізгі дәрежесі бар: басшылықтың қол астындағы қызмет; қызметті өз бетінше орындау; басқаларды басқару.

Өкілеттік пен жауапкершіліктің кеңдігі қызмет ауқымына, ықтимал қателіктің ұйым, сала үшін бағасына, олардың әлеуметтік, экологиялық, экономикалық және басқа да салаларына, сондай-ақ кәсіби қызметте басшылықтың негізгі функцияларын толық іске асыруына байланысты (мақсатты болжау, ұйымдастыру, бақылау, орындаушыларды ынталандыру).

7. СБШ-да біліктілік деңгейлерін әзірлеудің негізгі қағидаты біліктілік деңгейлерінің төменнен жоғарыға қарай дамуының үздіксіздігі мен сабақтастығы, оларды сипаттау ашықтығы болып табылады.

8. Біліктілік белгілі бір білім бағдарламасын игеру және/немесе практикалық тәжірибе нәтижесі болып табылады.

Біліктілікті жетілдіру немесе оның бейінін өзгерту үшін әрбір деңгейде кадрларды қайта даярлау және біліктілігін арттыру жүйесінің қосымша білім бағдарламалары бойынша тиісті лицензиялары бар ұйымдарда оқуға болады.

Біліктілік деңгейі практикалық жұмыс тәжірибесін меңгеруіне, өз бетінше білім алуына және оқуына қарай жетілуі мүмкін.

Білім беру мен оқытудың әртүрлі нысандарын есепке алу салалық біліктілік жүйелердің ішінде жүргізілетін болады.

Қызметкердің практикалық тәжірибесін, біліктілікті арттыру курстарын және

осы сияқтыларды ескеру арқылы жеке білім беру траекториясын құруға болады, бұл біліктілік деңгейлерін алға және жоғары қарай да дамытуға мүмкіндік береді.

Біліктілік деңгейлері мен ұлттық білім беру және оқыту жүйесі деңгейлерінің арақатынасы ҰБШ-ның 2-қосымшасында көрсетілген біліктілікке қол жеткізу көрсеткіші бойынша айқындалады.

А у ы л

ш а р у а ш ы л ы ғ ы

с а л а с ы н д а ғ ы

с а л а л ы қ

б і л і к т і л і к

ш е ң б е р і н е

1-қосымша

Ауыл шаруашылығы саласындағы салалық біліктілік шеңбері

Біліктілік деңгейі	Білім	Білік пен дағдылар	Жеке және кәсіби құзыреттер
1	2	3	4
1	<p>1) Нұсқау беру немесе жұмыс орнында оқу процесінде алған базалық жалпы білім ауыл шаруашылығы жұмыстарының нақты айқындалған саласындағы жұмыс процестерінің рәсімдерімен т а н ы с у .</p> <p>2) Ауыл шаруашылығындағы белгілі бір қызмет аясында пайдаланылатын кейбір қарапайым аспаптар мен жабдықтар, сондай-ақ олардың қолданылу саласы және пайдалану әдістері туралы базалық білімі бар.</p>	<p>1) Белгілі жағдайда стандартты практикалық тапсырмаларды о р ы н д а у .</p> <p>Ауыл шаруашылығы қызметінің белгілі бір саласындағы қарапайым міндеттерді орындауға арналған базалық дағдылардың шектелген көлемін пайдалана алады. Қауіпсіздік техникасы мен денсаулықты қорғау стандарттарымен, қағидаларымен, нормаларымен , талаптарымен, сондай-ақ белгілі бір міндеттерге қатысты құқықтық міндеттемелермен таныс.</p> <p>2) Ауылшаруашылығы қызметінде жұмыс жағдайларының шарттарына сәйкес іс-әрекетті түзету. Проблеманы, оның себептерін анықтай алады және қарапайым, құрылымдық міндеттерді орындауды аяқтаудың уақытын айқындай а л а д ы .</p> <p>Айқын нақтылы қызметте шеңберлерде толық басқарудың астында қойылған нәтижелердің жете алады.</p>	<p>1) Жеке жауапкершілік. Белгілі бір міндеттерді орындау кезінде өз денсаулығы мен қауіпсіздігі үшін, басқалардың денсаулығы мен қауіпсіздігі үшін жауапкершілік ала алады.</p> <p>2) Тікелей бақылаудың және басқарудың астында тапсырмалар орындаулары қажеттіліктері түсінуі.</p> <p>3) Тапсырмамен қойылған нәтиже табыстың артына жауапкершілік ала алу және түсінуі.</p>
		<p>1) Стандарт және біртекті тәжірибелік міндеттерді шешу.</p>	<p>1) Тікелей басқарумен және (немесе) өз бетінше үйреншіктік</p>

2	<p>1) Кәсіби даярлау процесінде және (немесе) өз бетінше алған білім .</p> <p>2) Ауылшаруашылық саласындағы нақты құрылымдық түрінің тармағында жұмыстар процестердің негізі және қарапайым аспаптардың, жабдықтың процедурасының білімі.</p>	<p>2) Нұсқаулықта берілген алгоритм бойынша іс-әрекет тәсілін таңдау және жұмыс жағдайларының шарттарына сәйкес іс-әрекетті түзету. Өзінің белгілі бір қызметінде өндіріс, пайдалануға беру және сапаны басқару үшін шектелген басшылықпен нақты айқындалған саласында міндеттерді орындауға арналған негізгі практикалық және танымдық дағдыларды қолдана алады.</p>	<p>және бірөңкей міндеттемелер мен таңырлық дағдыларды шешу .</p> <p>2) Ауылшаруашылық саласындағы нақты құрылымдық түрінің шеңберінде жұмыс нәтижесі мен сапасын бағалай алатын және олар үшін өзіне жауапкершілік алатын жағдайда.</p> <p>3) Өз денсаулығына және басқалардың қауіпсіздігіне, нақты айқындалған міндеттер шеңберінде қоршаған ортаны қорғауға жауапкершілік алатын жағдайда.</p>
3	<p>1) Ауылшаруашылық саласында нақты түрінің тармағында кәсіби даярлау процесінде және өз бетінше алған білім, практикаға бағытталған кәсіби білім .</p> <p>2) Аспаптар мен жабдықтарды пайдаланудың, оларға техникалық қызмет көрсетудің, орнын ауыстырудың, сақтаудың және жинаудың негізгі қағидаттарымен таныс.</p> <p>3) Пайдаланылатын негізгі материалдармен, атап айтқанда өңдеу кезіндегі пайдалану, жүріс-тұрыс ережелерімен және мінездемелермен таныс. Еңбектің жоспарлауды және ұйымдастыруды, заттың өрнектеулері технологияларын біледі .</p> <p>Сапаға бақылау жүргізу рәсімдерін және құжаттама жүргізу рәсімдерін біледі.</p>	<p>1) Стандарт және біртекті практикалық міндеттерді шешу, өз бетінше еңбек қызметінің белгілі бір саласында дербес жоспарлау, оның нәтижелерін орындау және бағалау контекстінде практикалық және танымдық дағдылардың базалық жиынтығына ие болу білім. Жұмысты жоспарлармен салыстыра алады, жоспарланған нәтижелерге қол жеткізуді және алынған нәтиженің сапа нормаларына сәйкестігін қамтамасыз ете алады .</p> <p>2) Білім мен практикалық тәжірибе негізінде белгілі іс-әрекет тәсілдерін таңдау және алынған нәтижелерді ескере отырып, қызметті түзету .</p> <p>Қарапайым өндірістік жағдайларында өзін-өзі бағалау, өзін-өзі анықтау, өзін-өзі ұйымдастыру және әсерлердің түзеуі қатысты дағдыларды көрсетеді. Өз бетінше өлшемдер әдістер, бағалау принциптер, еңбек заты және құралдар, қойылған міндеті орындау әдістер анықтайды.</p>	<p>1) Белгіленген нәтижелерге өз бетінше қол жеткізуге қажетті ресурстарды, сондай-ақ өз міндеттерін орындауға арналған уақытты бағалай және айқы алу жауапкершілік .</p> <p>2) Белгіленген міндеттердің негізінде қызметті жоспарлауды қамтитын орындаушылық қызметтің түсінуі. Нормадан жағдайда ауытқу кәсіби қызмет процестер жақсарту үшін идеялар ұсынып жатыр .</p> <p>Басқарумен еңбектік қатынастар қолдайды және оған есеп беру осы ілігіп жатыр. Өз денсаулығы мен қауіпсіздігіне, басқалардың денсаулығы мен қауіпсіздігіне және қоршаған ортаны қорғауға жауапкершілік ала алатын жағдайда.</p>
		<p>1) Жұмыс жағдайын және оның ықтимал өзгерістерін</p>	<p>1) Орындаушылық қызмет: алға қойылған мақсаттарды ескере отырып міндеттерді айқындау және қызметті жоспарлау. Міндеттерді өз бетінше анықтап</p>

1) Кәсіби білім процесінде және өз бетінше алған практикалық тәжірибесі негізінде қызметті жүзеге асыруға арналған білім. Ауыл шаруашылығы өндірісінің кең контекстінде пайдаланылатын негізгі жабдық, материалдар, оларды қолдануды үйлестіруді қоса алғанда, құрал-саймандар мен жабдықты пайдалану, техникалық қызмет көрсету, орнын ауыстыру және сақтау қағидаттарын біледі. Процедуралар, сапа, құжаттама және есепке алу процестер, бақылау жұмысшылар бойынша білімдердің кең спектрмен ие болып жатыр. Қатынастардың әдептер және психологиялары кәсіби есептердің, норманың қойылулар және шешімдер тұрғылар, қағидалар және әдістері біліп жатыр, еңбектің, заң шығарушы норманың себептер және ынталандырулары әдістері.

дербес талдауды талап ететін әртүрлі практикалық міндеттерді шешу. Ауыл шаруашылығы саласында жұмыстарды жоспарлауда, орындауда және жұмыс процестері мен жұмыс нәтижелерін бағалауда практикалық және танымдық дағдылардың кең қатарын қолдана алады. 2) Қызметтерді жүзеге асырудың технологиялық жолдарын таңдау. Жұмыс барысын жоспармен салыстыра және жұмыс нәтижелерінің сапа нормаларына сәйкестігін бақылай алады, жұмыс процесінің шеңберінде балама әрекеттерді және/немесе жұмыс бөлімшесінің ішінде өзара әрекеттесулерді қарай алады, кәсібиін жоғарылату дәлелдеп жатыр. 3) Ағымдағы және қорытынды бақылау және түзету. Белгілі қызметтің әртүрлі жұмыс фазаларын айқындау, мониторинг процесі, сапаны анықтау және бағалау бойынша көзделетін нәтижелерге қол жеткізуге, талап етілетін ресурстарды табуға және толық жұмыс процесінің жұмыстарын орындау үшін қажетті уақытты есептеуге қабілетті. Білімдер беруді қолдануға негізделген стандартты рәсімдерден ауытқу кезінде пайда болатын проблемаларды шешуге қабілетті.

қ а б ы л д а й д ы . Алдын-ала белгіленген критерийлерге сәйкес жұмыс процестерінің рәсімдеріне құжаттама жүргізе және нәтижелерін бағалауға, өндірістік деректерді менеджерлерге ұсынуға және түсіндіруге қабілетті. Деңгейде нақтылы еңбек қызметтің облыстары анықтайды және талғаулы әсерден тікелей басқарумен мақұлдап жатыр сияқты жағдайдан сол талап етіп ж а т ы р . 2) Басқалардың іс-әрекетінің нәтижесіне ішінара жауапкершілікті қабылдай отырып, олардың жұмысына басшылық ету және өзінің оқуы және басқалардың оқу үшін жауапкершілік. Жалпы жұмыстар жоспарын негізге ала отырып, шағын топтарға арналған қысқамерзімді жұмыс жоспарларын жасауға қабілетті, басқа қызметкерлерге нұсқау бере және басшылық ете алады және жабдықтар мен материалдарды бөле алады. Меншікті еңбек пен жұмыстың кешірек сатыларымен сияқты басым маңызды жұмыс арасындағы байланысты ескере а л а д ы . Басқа жұмысшыларды үйренулердің меншікті біліктіліктердің және ұйымның жоғарылату артына жауапкершілік алады. Өзінің меншікті жұмысының барысы, денсаулығы мен еңбек қауіпсіздігі үшін, гигиена және қоршаған ортаны қорғау шаралары үшін жауапкершілік алуға қабілетті.

1) Әртүрлі шешу тәсілдерін болжайтын практикалық міндеттерді шешу және таңдау . Жалпы өндірістік бөлімшенің жұмысын жоспарлауда, супер виза қоюда бағалауда практикалық және танымдық

1) Нақты технологиялық процесс учаскесінде олардың әрекетінің нәтижесіне жауапкершілікті қабылдай отырып, қызметкерлерді (топты) басқару. Еңбектік қорлар үлестіреді,

	<p>1) Кәсіби (практикалық және теориялық) білім мен практикалық тәжірибе (немесе кәсіби саладағы практикалық және теориялық білім диапазонының кеңдігі). Кәсіби қызметінің шеңберлерінде нәтижелерді стратегиялық жоспарлау, адамгершілік қорлармен басқару, басқару шешімдердің қабылданулар әдістерге кәсіби жағдайлар жүйілік талдау және жобалау әдістемелік жан-жақты білімге ие.</p> <p>2) Кәсіби міндеттерді шешу үшін қажетті ақпаратты өз бетінше іздеу. Жұмыс процестерге өзгертулерді жоспарлауды, негізгі процестерді есепке алып есептердің қатары анықтайды.</p>	<p>дағдылардың кең қатарын қолдана алады. Жұмыстарға стратегиялық жоспарлауда, бағада жаттығу және таңырлық дағдылар қолданып жатыр, командалық жұмыстарына контекст қызметтері олардың іске асыруының, бақылауының және түзеуінің шарттардың шешімдердің және жасаудың жағдайдың, өздігінен талдаудың, қабылданудың талдауға.</p> <p>Құжаттап жатыр және кәсіби қызметте шеңберлерде есепке алу өткізіп жатыр.</p> <p>2) Шығармашылық тәсіл (немесе теориялық және практикалық білімді пайдалана отырып, кәсіби проблемаларды шешудің әртүрлі, оның ішінде балама нұсқаларын өз бетінше әзірлеу және ұсыну біліктігі мен дағдысы). Өңдейді және басқару жоспарлы өндірістік процеске шешімдер әр түрлі талғаулы варианттары жылжытып жатыр, жұмыс процеске және сапаға бақылауға, бюджеттік шығындарға өткізуге, құжаттаманың және бухгалтерлік есепке алудың жүргізуге.</p> <p>3) Ағымдағы және қорытынды бақылау, қызметті бағалау және түзету. Мұқият ресурстық жоспарлау, мониторинг процесі, сапаны анықтау және бағалау жолымен болжаған нәтижелерге қол жеткізе алады.</p> <p>Тапсырылған нормадан ауытқыған жағдайда шешім табуға қабілетті; өзгерістерді басқару, проблеманы шешу және балама шешімдерді табу мақсатында объектіде жұмысты қайта ұйымдастыра алады.</p>	<p>айқын және нәтижелі нұсқаулықтар береді, жұмыстардың жүрістің артына бақылап.</p> <p>Жұмыстарды жүріс тексереді, сапаға алдын ала игерілген жоспарларға, нормаларға сәйкестікке жоспармен салыстырып, жұмыстардың орындаулары кестелерге және қаржы сметаға.</p> <p>Толық шарада олармен нақтылы есептердің орындауда төңіректегі орталардың қауіпсіздіктің, гигиеналық, қорғаудың техникалардың жұмысшылардың, орындалудың техникалық әзірлеудің, денсаулықтың және қауіпсіздіктің артына жауапкершілік қатқактарып жатыр.</p> <p>Талғаулы жоспарлар қолданады және егер нәтижелер алу үшін бұл керек болса, басқа өндірістік бөлімдермен олардың мақұлдап жатыр.</p> <p>2) Стратегия, саясат және ұйым мақсаты шеңберінде еңбек және оқу қызметі процесін өз бетінше басқару және бақылау, проблемаларды талқылау, қорытындыларды уәждеу және ақпаратты сауатты басқару қабілеті</p> <p>Басқарады және еңбектік қызметтерді процесс тексереді, қорытындылар дәлелдеу. Кәсіби қызметтер процедуралар құжаттап жатыр және алдын ала қойылған белгілермен, нормалармен сәйкестікте нәтижелер бағалап жатыр, серіктестік үшін клиенттің, тапсырма берушінің және мүдделі беттердің құндылығы ықыласты қабылдап. Жоғарғы басқаруға шығыстар мен құндар есепке алумен ықтимал өндірістік ұғындырып ұсынады.</p>
			1) Нақты технологиялық процесс учаскесінде немесе бөлімше

	<p>1) Арнайы (практикалық және (теориялық) білім (оның ішінде инновациялық) мен практикалық тәжірибенің синтезін талап ететін қызмет. Жобалау талдайды және биік екіұштылықта кәсіби жағдайларда шешімдердің қабылдануы бағалап жатыр. Көз қарастар коммуникацияларды және келісудің әдістері анықтап ж а т ы р .</p> <p>Кәсіби қызметте нақтылы облыста еңбектік қызмет орындау үшін тиісті технологиялық, заттық және адамгершілік қорлардың табиғатты, қолданылғыштықты және қаржы зардаптарды түсініп жатыр. Қызметтің осы түріне тән тәуекелді түсінеді, оларды қалай бақылауды және қалай мейлінше азайтуды түсінеді.</p>	<p>1) Шешудің әртүрлі тәсілдерін және таңдауды болжайтын белгілі білім саласына жататын технологиялық немесе әдістемелік сипаттағы проблемаларды шешу.</p> <p>2) Технологиялық үдерістің компоненттерін әзірлеу, енгізу бақылау, бағалау және түзету. Кешенді техникалық және кәсіби тапсырмалар орындайды немесе жобалар, өзін-өзі басқаруға, ресімдеуге, презентации нәтижелерге, қолдануға биік екіұштылықтарға, мәдениетке әлеуметтік кәсіби жағдайларда шешімдердің жобалаулар және қабылданулары дағдылар және білімдері көрсетіп қазіргі программалық өнім және техникалық құралдарды.</p> <p>3) Жаңа білімді дамыту және түрлі саладағы әртүрлі білімді кіріктіру рәсімі бойынша ғылыми-зерттеу және инновациялық қызметті жүзеге асыру дағдылары мен білігі, өз ойын жазбаша және ауызша нысанда дұрыс және қисынды ресімдеу, нақты саладағы теориялық білімін іс жүзінде п а й д а л а н у .</p> <p>Қолданады көлемді білім, техникалық және заңға сүйенген қағида және кәсіби қызметте басқару әдістердің және қағидалардың қатар.</p>	<p>деңгейінде олардың әрекетінің нәтижесіне жауапкершілікті қабылдай отырып, қызметкерлерді басқару. Команданы басқаруға жеке қызметкерлердің және командалардың міндеттерді орындауларын бақылауға қ а б і л е т т і .</p> <p>Қызметкерлермен басқарып жатыр және жеке жұмысшылардың және командалардың есептердің орындаудың артында бақылап ж а т ы р .</p> <p>Жеке жұмысшыларды кәсіби дамытумен басқарып жатыр немесе команданы. Қызмет жасайтын жеке қызметкерлердің және командалардың кәсіби дамуын басқаруға қабілетті.</p> <p>2) Тапсырылған учаскедегі жұмысты басқа учаскелердің қызметімен келісу. Бөлімшенің қызметтік стратегиясын шеңберлерде менеджменттің жаңа формалар енгізу, бөлімшенің қызметшінің қызметпен басқару.</p> <p>3) Кәсіби қызметте шығармашылыққа, басқаруда бастамашылыққа қабілеттілік, кәсіби білімді дамытуға және кәсіби қызмет нәтижесі үшін жауапкершілік қабылдау. Іскер жоспарлау өткізеді және заттық және адамгершілік қорлар үлестіреді, қажетті кәсіби қызмет басқару және ұйым үшін. Қызметші жоғарылату профессионализмі және біліктілік бойынша шешімдер қабылдап жатыр. Түпкі нәтижеге бағдарлаған жаңа әдістер және тұрғылар меңгереді.</p>
	<p>1) Кәсіби немесе ғылыми білімді (оның ішінде инновациялық) және белгілі салада және/немесе сала торабындағы тәжірибені синтездеу.</p>	<p>1) Жаңа тәсілдерді әзірлеуді, әртүрлі әдістерді (оның ішінде инновациялық) пайдалануды талап ететін технологиялық және әдістемелік сипаттағы проблемаларды шешу.</p> <p>2) Бөлімше немесе ұйымның қызметін түзету.</p>	<p>1) Бөлімше немесе ұйым деңгейінде олардың әрекетінің нәтижесіне жауапкершілікті қабылдай отырып қызметкерлерді (топты) басқару.</p> <p>2) Бөлімше немесе ұйым қызметінің стратегиясын</p>

7	<p>Орындауға тар мамандандырылған кәсіби қызметтер тиісті технологиялық, заттық және адамгершілік қорлардың табиғатты, қолданылғыштықты және қаржы зардаптарды түсінеді.</p> <p>Кәсіби ақпараттарды бағалау және іріктеу, белгілі бір салада қолданбалы сипаттағы жаңа білімді қалыптастыру. Қалай өлшеуді, қалай мейлінше азайтуды және тәуекелді қалай басқаруды түсінеді.</p>	<p>Агробизнесіті басқару міндеттер орындау үшін ағымдағы зерттеулер және әзірлеулер орындауға қабілетті.</p> <p>3) Мақсат қоюды ғылыми негіздеу және оларға қол жеткізудің әдіс-тәсілдерін таңдау білігі мен дағдысы. Шарттардың салаларды, ұйымды құрылымдардың жұмыс жасаулар және дамытулары стратегиялары жасауы болжап жатыр және нәтиженің табыстың артына жауапкершілік.</p>	<p>айқындау.</p> <p>Шешімдер қабылдайды және институционалды құрылымдарға бөлімшелерге деңгейде жауапкершілік қатқактарып ж а т ы р .</p> <p>Салаларындағы ұйымдарды және желілерді басқарудың және дамытудың жаңа әдістерін, тәсілдерін және рәсімдерін әзірлеуге қабілетті. Қызметтен тұжырымдамалардан, стратегиялардан құрастырудан инновациялық тұрғылардан, әдістерден қолданумен мәселені және есептерді анықтап жатыр.</p>
8	<p>1) Ғылым және кәсіби қызмет саласында ең озық деңгейдегі білім .</p> <p>Кәсіби қызметінде ғылым рубежі бойынша аталған саланың ең озық межесіндегі жаңа күрделі идеяларды өлшемді талдау, бағалау және синтездеу үшін арнайы білімді п а й д а л а н у .</p> <p>2) Қызметтің дамуына қажет ақпараттарды бағалау және іріктеу. Инновациялық-кәсіби қызмет саласындағы әдістемелік білім .</p> <p>Әлеуметтік және экономикалық жағдай жүйелермен қызметтер және өзара әрекеттесулер, пішіндеу және басқару</p>	<p>1) Жаңа білім мен жаңа шешімдер алуға жетелейтін жобаларды зерттеу, әзірлеу, іске асыру және бейімдеу. Ілгері зерттеулер орындайды және ілгері қолданып жатыр және нәтижеге бағдарлаған өзара тиімді шешімдер анықтау және қабылдану үшін мамандандырылған технологиялар.</p> <p>2) Синтездеу мен бағалауды қоса алғанда, зерттеулердегі, жаңалықтардағы сыни проблемаларды шешу үшін қажетті және бар білімді немесе кәсіби тәжірибені қайта қарауға және жаңартуға мүмкіндік беретін озық және арнайы дағды мен білім. Көлемді білімдер және дағдылар қолданады, өзара тиімді шешімдер стратегиялық ойлау, логикалық әдістер, инновациялық технологиялар қ о л д а й д ы .</p> <p>3) Ауызша немесе жазбаша түрде кәсіби дискуссияларға қатысу, соңдай-ақ халықаралық академиялық басылымдарда зерттеулердің бастапқы нәтижелерін ж а р и я л а у .</p> <p>Салада шеңберлерде өзара әрекеттесулер үлгілері</p>	<p>1) Ірі институционалдық құрылым деңгейіне шешім мен жауапкершілікті қабылдай отырып стратегияны айқындау, үдерісті және қызметті (оның инновациялық басқару). Мемлекеттік масштабтың салалар ірі институционалды құрылымдардың жұмыс жасаулар және дамытулар стратегиялары жасауы болжап ж а т ы р .</p> <p>2) Стратегияны айқындау, күрделі әлеуметтік, өндірістік, ғылыми процестерді басқару. Сала, ел ауқымында, халықаралық деңгейдегі нәтижеге жауапкершілік. Салада ұйымдарға басқару және дамытуға инновациялық тұрғылардың стратегиялық сұрақтардың және әзірлеудің жүйелі түрде шешім жоспарлап ж а т ы р .</p> <p>Салаларға, елдерге масштабта нәтиженің артына жауапкершілік қатқактарып жатыр, халықаралық деңгейде.</p> <p>3) Көптеген өзара байланысты факторлармен байланысты проблемаларды шешуді талап ететін жаңа контекстерде еңбек және оқу қызметінде жаңашылдық пен дербестік, маңызды көшбасшылық қасиетті к ө р с е т у ;</p> <p>4) Жаңа және күрделі идеяларды сыни талдау, бағалау және</p>

2007 жылғы 27 шілдедегі Заңы қабылданғанға дейін алынған жоғары білімді, сондай-ақ осы заңда белгіленген білім деңгейіне сәйкес айқындалған жоғары білімнен кейінгі білімді қамтиды.